

№ 21.

Warszawa, d. 23 maja 1925 r.

№ 21.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Warszawa, Krak.-Przedmieście 5 m. 4, tel. 114-26. Adres telegr.: „Metalowcy—Warszawa“.

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką w kraju: Złp. 4 kwartalnie. Nr. pojedynczy gr. 40.
Członkowie Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych otrzymują „PRZEMYSŁ METALOWY” bezpłatnie.

**SZWEDZKIE
ŁOŻYSKA
KULKOWE**

SKF

**Warszawa
Kopernika 13
Telefon 12-14**

339

ZMIANA NA STANOWISKU MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU.

Minister przemysłu i handlu inż. Józef Kiedroń zgłosił swoją dymisję, która została przyjęta.

Zasługą ustępującego ministra wobec życia gospodarczego Polski jest to, że wniósł on do swego urzędu ducha postępu i wolności przemysłowej, której wytrwale bronił w miarę sił i możliwości. Wszystkie zarządzenia ministra Kiedronia wyływały z myśli liberalnej. Za to mu przemysł polski zachowa wdzięczność.

Na stanowisko ministra przemysłu i handlu został powołany inż. Czesław Klarner, dotychczasowy wiceminister skarbu. Mocna indywidualność nowego ministra, jego niezależny charakter, doskonała znajomość rzeczy i niesłychana pracowitość dają pewność, że kierownictwo tak ważnym działem wytwórczości narodowej, jakim jest przemysł i handel, spoczęło w dobrych rękach. Ministrowi Klarnerowi życzymy z całego serca spełnienia swych zamierzeń, gdyż niewątpliwie będą one miały dobro całego narodu na celu.

UZUPEŁNIENIE ROZPORZĄDZENIA O ULGACH CELNYCH.

W № 49 „Dz. Ust.” poz. 342 zostało ogłoszone rozporządzenie ministerjalne z dn. 9 maja r. b. w sprawie sprostowania takiegoż rozporządzenia z dnia 11 kwietnia r. b. [„Dz. Ust.” № 39], którego treść podaliśmy w № 18 „Przemysłu Metalowego”.

Na zasadzie tego sprostowania „do towarów, na które będą udzielone ulgi celne za pozwoleniem ministerstwa skarbu, należy dołączyć przy przywozie świadectwo pochodzenia, wystawione podług ogólnych przepisów, dotyczących świadectw pochodzenia (zaopatrzone w wizę konsularną)“.

ZNAK ZWIĄZKOWY.

Urząd Patentowy Rz. P. zarejestrował znak Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych, ogłaszając o tem w zeszycie 4 „Wiadomości Urzędu Patentowego” (kwiecień 1925 r.) na str. 433. Podobiznę znaku podajemy wyżej i komunikujemy, że, po zatwierdzeniu przez Radę Związku regulaminu używania znaku, członkowie Związku będą mogli umieszczać go na swoich wyrobach, w korespondencji i t. d. oraz nosić jako odznakę członkowską.

ZJAZD WYTWÓRCÓW ARMATUR.

Dnia 18 b. m. w lokalu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych odbył się II Zjazd wytwórców armatur.

Posiedzenie Zjazdu, w którym wzięły udział przez swych przedstawicieli prawie wszystkie większe wytwórnie armaturowe, zagał wiceprezes Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych, p. J. Jeziorański. Na przewodniczącego obradom zaproszony został pan W. Januszewski, na asesora — pp. G. Włodek i Cz. Janczewski.

Pan Maksymilian Lisowski przedstawił zebrany cel Zjazdu, którym jest zbliżenie wytwórców na gruncie wspólnych interesów zawodowych, poczem jednomyślnie uchwalone zostało utworzenie przy Polskim Związku Przemysłowców Metalowych Grupy Wytwórni Armatur, skupiającej wszystkie wytwórnie tej gałęzi przemysłu. Zadaniem nowej Grupy będzie przede wszystkim normalizacja techniczna wyrobów, ujednostajnienie warunków produkcji, specjalizacja wytwórczości i t. p.

Wybory do władz Grupy powołały do Zarządu na okres organizacyjny przedstawiciele następujących wytwórni: „Ursus“, „M. Lisowski i S-ka“, „K. Rudzki i S-ka“, „Gwiżdziński i S-ka“, „St. Kraupe“, „L. Zieleniewski“, „Łagiewnicka Fabryka Armatur“, Sp. Akc. „Sam“, „Rudolf Schmidt“.

Zarząd Grupy ukonstytuował się natychmiast. Na prezesa został wybrany pan W. Januszewski, na wiceprezesa — pan M. Lisowski.

Nowej Grupie życzymy pomyślnego rozwoju i płodnej w skutki działalności.

Z ODDZIAŁU RADOMSKO - KIELECKIEGO P. Z. P. M.

Dnia 5 maja b. r. odbyło się w Radomiu do- roczne sprawozdawcze walne zgromadzenie Oddziału Radomsko-Kieleckiego Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych. Dyr. Eychler odczytał obszernie sprawozdanie z działalności Oddziału za rok 1924, które zatwierdzono, oraz program działalności Oddziału na przyszłość, który został przyjęty jednomyślnie.

Po omówieniu szeregu zagadnień z dziedziny spraw bieżących dokonano wyborów nowego Zarządu Oddziału, obdarzając go specjalnymi pełnomocnictwami. Do Zarządu wybrani zostali p. p. Czesław Galiński, dyr. fabryki „Kamienna-Jan Witwicki“ jako Prezes, M. Hochberg, właściciel fabryki „Słowianin“, M. Rubinstein, wł. fabryki „Odlewnia Rubinstein“, M. Bluman, dyr. fabr. H. E. Goldblum, Stanisław Szartowski, dyr. fabr. „Białogon“ i S. Szykiewicz, dyrektor huty „Stąporków“, jako członkowie Zarządu.

STEMPLOWANIE PODAŃ DO KONSULATÓW.

Przypominamy naszym czytelnikom, że wszelkie listy, podania, zapytania i t. p. kierowane do konsulatów polskich zagranicą, powinny być zaopatrzone w znaczki stemplowe w ten sam sposób, jak podania, kierowane do urzędów w kraju, to znaczy: wartości po 2 złote od każdego podania i po 40 groszy od każdego załącznika. Niestosowanie się do tego przepisu powodują zwłokę w otrzymaniu odpowiedzi, która może nastąpić dopiero po nadesłaniu brakujących znaczków.

STATYSTYKA PRODUKCJI WYROBÓW ŻELAZNYCH.

Na zapytanie ministerstwa rolnictwa i dóbr państwowych Polski Związek Przemysłowców Metalowych zebrał drogą ankiety poniższe dane o ilości w tonnach następujących przedmiotów wyrabianych przez fabryki stowarzyszone:

	1914 r.	1922 r.	1923 r.	1924 r.	Zdolność produkcyjna roczna
Łopaty . . .	1787 t.	549 t.	509 t.	765 t.	5000 t.
Widły . . .	1070 .	360 .	430 .	463 .	2000 .
Rydle . . .	639 .	17 .	21 .	35 .	800 .
Grabie . . .	63 .	11 .	10 .	—	300 .
Oskardy } . . .	240 .	68 .	9,8 .	14,7 .	500 .
Kiłofy } . . .	127 .	453 .	975 .	1240 .	3400 .
Hacele . . .	—	4624	7887	8431	18000

Zwraca uwagę fakt, że hacele wcale się nie robiły u nas przed wojną.

ZWIĄZEK ELEKTROWNI POLSKICH.

Związek Elektrowni Polskich podjął inicjatywę skupienia w swej organizacji nie tylko elektrowni publicznych, które zreształ dotychczas, lecz również i przedsiębiorstw, posiadających elektrownie fabryczne wyłącznie na własny użytek. Jako naczelną hasło wysuwana jest racjonalna i tania produkcja energii ele-

ktrycznej, która przecież jest kwestją pierwszorzędno- znaczenia dla przemysłu i jest wspólną bolączką dla elektrowni zarówno publicznej jak i prywatnej. W przedsiębiorstwie przemysłowym, mającym luźny związek z elektrotechniką, niepodobieństwem jest wymagać, aby naczelnicy kierownicy przedsiębiorstw byli dostatecznie kompetentni we wszelkich szczegółach techniki elektrownianej. Przez zapisanie swej elektrowni fabrycznej na członka Związku Elektrowni, kierownictwo przedsiębiorstwa zyska ponadto pomoc fachową w tym dziale, który winien uważany być w fabryce za najważniejszy, i odda do dyspozycji personelu, zarządzającego elektrownią, doświadczenie zbiorowe wszystkich elektrowni polskich. Z tych względów inicjatywa Związku Elektrowni Polskich zasługuje na jak największe poparcie. Adres Z. E. P. Warszawa, Foksal 11.

DŁUGOŚĆ DNIA ROBOCZEGO W PRZEMYSŁE STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI.

Międzynarodowe Biuro Pracy ogłosiło niedawno nader ważną rozprawę na temat długości dnia roboczego w przemyśle amerykańskim; z rozprawy tej wynika, że Stany Zjednoczone zajmują zupełnie inne stanowisko w stosunku do zagadnienia długości dnia roboczego, niż państwa europejskie.

Rząd Stanów Zjednoczonych normuje wyłącznie czas pracy urzędników oraz pracowników przedsiębiorstw kolejowych, t. zw. „międzystanowych“, to znaczy działających na terenie kilku stanów. Ustawy wydane przez poszczególne stany dotyczą naogół tylko czasu pracy kobiet i dzieci. Na 48 stanów, należących do Związku Stanów Zjednoczonych, 44 wprowadziło ograniczenie dnia roboczego dla tej kategorii pracowników, wahające się w ramach 8 i 11 godzin. W 16 państwach zakazana jest praca nocna kobiet, a wszędzie dąży się do tego, aby jaknajbardziej ograniczyć stosowanie t. zw. godzin nadliczbowych.

W 40 stanach istnieje zakaz zatrudniania dzieci niżej lat 14 tu, w 36 ograniczono do 8 godzin na dzień pracę dzieci niżej lat 16-tu; 4 państwa ustanowiły długość dnia roboczego dla dzieci na 9 godzin, a 8 na 10 godzin. Stosowanie godzin nadliczbowych oraz stosowanie pracy nocnej jest niemal wszędzie zakazane w stosunku do młodocianych niżej lat 10-ciu.

Ograniczenie ustawowe dnia roboczego dla dorosłych robotników do 8 godzin istnieje tylko, o ile idzie o roboty szczególnie szkodliwe dla zdrowia. Dla pozostałych robót istnieje zazwyczaj ustawowe maksimum 10 godzin, bez ograniczenia ilości godzin nadliczbowych oraz bez ograniczenia pracy nocnej.

RYNEK TOWAROWY NA SUROWCE I ARTYKUŁY TECHNICZNE DLA PRZEMYSŁU METALOWEGO.

Ceny hurtowe na surowce i artykuły techniczne dla przemysłu metalowego w dniu 22-ym maja r. 1925 w złotych (pg. danych S. A. „Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi“).

a) za 1 tonę franco wagon stacja załadowania:	
Surówka odlewnicza „Chlewiska“ na węglu	Zł. gr.
drzewnym	147.—
Surówka odlewnicza „Stąporków“ (loco huta)	
№ 0	156.—
Surówka odlewnicza „Stąporków“ (loco huta)	
№ I	147.—
Surówka odlewnicza Ostrowiecka № 0	148.—
№ I	146.—
Surowka odlewnicza Witkowska № I (ocłona)	160.—

Złom żeliwny (fragment lany)	125.—
Żelazo handlowe krajowe	200.—
Bednarka gorąco walcowana	235.—
Bednarka zimno walcowana	405.—
Walcówka (drut okrągły od 5 1/2 do 13 mm., kwadratowy od 5 1/4 do 8 mm.)	265.—
Błacha (cena zasadnicza)	270.—
Koks karwiński	44.50
Koks górnośląski twardy	29.—
" " miękki	29.—
Węgiel kowalski myty cieszyński	37.35
" " górnośląski gruby	21.—
Węgiel dąbrowski gruby	18.—
Cegła ogniotrwała normalna (za sztukę gr. 15)	56.—
" " kopułakowa	65.—
Gлина ogniotrwała mielona	25.—
Zaprawa szamotowa	35.—
Grafit podwójnie szlamowany (bez cła)	141.—
Kamień wapienny	4.—

b) za 100 kg. loco skład Warszawa:

Pokost chemicznie czysty gwarantowany	215.—
Olej wrzecionowy 3 — 4/20°	24.21
" " " 5 — 6/20°	30.19
" " " maszynowy III 3 — 3,5/50°	33.87
" " " " IV 4 — 4,5/50°	35.97
" " " " V 5 — 5,5/50°	40.17
" " " " VI 6 — 6,5/50°	43.32
" " " " VII 7 — 7,5/50°	46.47
Olej cylindrowy do pary przegrzanej	60.96
" " " " " " nasyconej 220—230°	44.68
Smar Tovotte'a	50.69
Benzyna 721/730	81.60
" " 751/760	58.80
" " 771/780	45.50

Cena odlewów żelaznych.

Podług notowań Grupy V (Odlewni) Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych cena odlewów żelaznych surowych dla Warszawy, aż do odwołania, wynosi od 0,45 do 0,56 zł. za 1 kg. loco fabryka.

Ceny odlewów ze stopów specjalnych.

Koło odlewni metali pólslachetnych notuje następujące ceny odlewów ze stopów specjalnych, przepisanych przez ministerstwo kolei żelaznych dla taboru P. K. P.

<i>Gatunek stopu i marka</i>		<i>Cena za 100 kg.</i>
Bronz	panewkowy VII ₁	390 złotych
"	osprzętowy VII ₂	365 "
"	fosforowy VII ₃	395 "
Mosiądz	VIII	285 "

Powyższe ceny rozumieją się przy wadze jednej sztuki odlewu nie niżej 2 kg. Za odlew wagi poniżej 2 kg. dolicza się do cen powyższych 8‰.

Ceny metali według notowań giełdy londyńskiej

w dn. 20. V. 25 r. w złotych po kursie dnia za tonnę metr.

Aluminium	3105	Miedź standard	1499
Antymon	1726	Ołów miękki	779
Cyna standard	6129	Nikiel	4098
Cynk hutniczy	956	Rtęć	10450
Miedź elektrolityczna	1583	Srebro za 1 kg.	108

Tendencja spokojna

NOTATKI.

Składność do próżnowania. Pomimo rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, że dzień Św. Stanisława jest dniem powszednim, większość dużych fabryk metalowych w Warszawie była w dniu tym nieczynna, gdyż robotnicy nie stawili się do pracy. O pobudkach religijnych do tego d. browolnego odpo- czynku w środku tygodnia nie ma mowy, albowiem rozporządzenie p. Prezydenta nastąpiło w porozumieniu z polską kurją arcybiskupią i za zgodą Ojca Świętego, jedyną więc pobudką była skłonność do próżnowania.

Robotnicy polscy chętnie naśladową swych zachodnich kolegów, gdy chodzi o krótki dzień roboczy, przodując im nawet, ale nie chcą ich naśladować, gdy chodzi o ilość dni pracy w roku.

W większości fabryk, należących do Oddziału Warszawskiego P. Z. P. M. odbyło się w przeddzień głosowanie nad pytaniem „robić czy świętować?” W jednej z nich głosowanie było tajne, i tu niewątpliwie wola robotników ujawniła się swobodnie. Za ledwie 20% dorosłych robotników w tej fabryce oświadczyło się za pracą, przeważająca większość—80%—nie odczuwała potrzeby większego zarobku i wolała próżnować.

Dla ścisłości należy zaznaczyć, że w jednej z największych fabryk, o których mowa, przeważająca większość robotników oświadczyła się za pracą. Fabryka ta w dniu 8 maja r. b. była czynną. Pracownicy umyślnie stawili się do pracy we wszystkich fabrykach Oddziału.

Tow. Akc. J. JOHN w Łodzi

WYRABIA JAKO SPECJALNOŚĆ:

Transmisje i części transmisyjne; **Koła** zębate; **Naprężacze** pasów i t. p. Konstrukcja lekka i solidna; wykonanie wzorowe; minimalne zużycie siły i smarów. Dostawa normalnych części z zapasu.

Tokarki szybkoobrotowe, konstrukcji nowoczesnej wykonane najdokładniej, o wysokości kół 150 230 i 300 mm i długości toku do 3 metrów. Łby re- wolwerowe, lunety, uchwyty samocentrujące. **Imadła** równoległe o szerokości szczęk 100 mm.

Wiertarki słupowe 32 i 40 mm.

Kalandry wszelkiego rodzaju dla przemysłu włókienniczego i papierniczego jak: rolkowe, fryk- cyjne, wodne, matowe, **finiszowe** prasy nieckowe (Muldenpressen). Wykonanie pierwszo- rzędne, w niczem nieustępujące najdroższemu zagranicznemu kalandrom. Około 200 kalandrów w ruchu. **Reparacja** walców, obtaczanie, szlifowanie i objanie bawełną, jutą lub papierem.

Śruby z nakrętkami wszelkiego rodzaju.

Kotły żeliwne oryg. Strebel'a do ogrzewań centralnych.

Ruszty ekonomiczne podług własnego systemu i **odlewy** według nadesłanych modeli lub rysunków.

Własne biura sprzedaży:

WARSZAWA LWÓW KRAKÓW POZNAŃ KATOWICE LUBLIN GDAŃSK
Jerozolimska 51 Zyblikiewicza 39 Basztowa 24 Cieszkowskiego 8. Batorego 4 Krak.-Przedm. 58 Schüsseldamm 62

Armatura na parę i wodę:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Beczki żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Bryczki:

Szydłowiecka Fabryka Bryczek Bracia Węgrzeczy, Fabryka w Szydłowcu Biuro w Warszawie Wspólna 4 m. 3 tel. 192-40

Druty wszelkiego rodzaju:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Dźwigniki—Łańcuchy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Aleja Jerozolimska 20 tel.: 29-64 i 220-00.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Siła”, Chłodna 5, tel. 47-78.

Garnki i przewody rurowe:

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Garbarskie maszyny:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Gryzarki:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Gryzarki uniwersalne:

Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

Gwoździarki i ciągniki:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Imadła:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Imadła ślusarskie kute:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Kalandry:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Konstrukcje żelazne:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski Sp. Akc. w Lublinie.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Koła wozowe o obręczach prasą nasadzanych:

Fabryka Kół i Wozów M. Margulies Płock

Konstrukcje żelazne, schody, ciepłarnie:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Kotły parowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Karosjerze:

Koła samochodowe ciężarowe Szydłowiecka Fabryka Bryczek Bracia Węgrzeczy, Fabryka w Szydłowcu Biuro w Warszawie Wspólna 4 m. 3 tel. 192-40.

Kuto lane odlewy:

Inż. Gniazdowski Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

Kuźnie połowe:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Liny stalowe—Drut stalowy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Aleja Jerozolimska 20 tel.: 29-64 i 220-00.

Lokomobile przemysłowe:

Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Łańcuchy elektryczne spawane i patentowane (Victor) do celów gospodarczych i technicznych:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Łańcuchy rolkowe:

Do samochodów ciężarowych, osobowych i motocyklowych Łańcuchy Galla do transmisji i przegubowe, Fabryka St. Kubak, Warszawa, Hrubieszowska 9 tel. 75-44.

Łańcuchy „Galla”:

Transmisyjne, ciężarowe i rolkowe wszelkich wymiarów. Bracia Mencil, Fabryka Wyrobów Żelaznych. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Maszyny rolnicze:

Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Młocarnie szerokomłotne syst. „Jaehne”:

Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

Maszyny ceglarskie:

B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Narzędzia do obróbki metali:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Nity blacharskie saskie:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Obrabiarki do metali i drzewa:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Odlewy żelazne:

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Odlewnie żelaza:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Odlewnie żelaza i metali:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

* Spółka Akcyjna Budowy Kotłów Parowych i Maszyn. W. Fitzner i K. Gamper* w Dąbrowie.

Okna żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

Okna żelazne i drewniane

z własnym okuciem fabrycznym: Jan Broda, Toruń.

Okucia budowlane i meblowe:

Jan Broda, Toruń.

Piece żelazne syst. powolnego spalania:

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Prasy ekscentryczne, frykcyjne i balansowe:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Prasy, tłoczarki cierne: mimośrodowe i balansowe:

B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Pędnie:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

* B-cia Steinberg i S-ka, w Warszawie Wronia 80.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

* Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Pompy:

Brandel, Witoszyński i S-ka, Grochowska 37.

Prasy mimośrodowe:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Sikawki i narzędzia ogniowe:

Bracia Mencil, Fabryka Wyrobów Żelaznych i Sikawek. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Ruszcza do palenisk ruchoomych i stałych:

St. Weigt i S-ka, Łódź, Senatorska 22, tel. 2-87.

Sprężyny do mebli:

Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.

Śruby, nakrętki, nity:

Bartelmuss i Suchy. Bielsko (Śląsk).

Śruby:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Strugarki:

Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46

Suwnice:

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Suwnice (krany) mostowe, przesuwne, dźwigi pionowe-elektryczne, transmisyjne, ręczne:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

* Bracia Jenike, inż. Warszawa, Aleja Jerozolimska 20 tel.: 29-64 i 220-00.

* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Siła”, Chłodna 5, tel. 47-78.

Taczki żelazne 75 i 100 litr. pojemności:

Jan Broda, Toruń.

Tokarki:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

Traki i wszelkie obrabiarki do drzewa:

„Uma” Zjednoczone Fabryki Maszyn Tow. Akc. Oddział: C. Blumwe i Syn, Bydgoszcz-Wilczak.

Turbiny wodne syst. Francis’a o wysokim współczynniku pożytecznego działania

L. Warwański, J. Woźniakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

Urządzenie do motorów na gaz ssany (generatory):

Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.

Wagony wąskotorowe osobowe i towarowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Walce młyńskie utwardzone:

St. Weigt i S-ka, Łódź, Senatorska 22, tel. 2-87.

Walce żeliwne utwardzone:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Wialnie do czyszczenia zboża:

Fabryka Maszyn Rolniczych M. Margulies Płock.

Wiertarnie kolumnowe szybkie:

Najnowsze typu. L. Warwański, J. Woźniakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

* Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.

Wiertarki:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

* Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych: Dyrektor Zarządzający inż. S. J. Okolski.

REDAKTOR inż. Maurycy Chorzewski.

CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona złp. 180; poł strony złp. 100; 1/4 strony złp. 60; 1/8 strony złp. 40;

Drobne ogłoszenia tekst 3 wierszowy 30 zł. kwartalnie; za każdy wiersz dodatkowy 5 zł. kw. Członkowie Związku zamawiający ogłoszenia bezpośrednio, otrzymują stosowny rabat.